

Briuselis, 2020 03 16
COM(2020) 115 final

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE
EUROPEAN COUNCIL AND THE COUNCIL**

COVID-19. Laikinas nebūtinų kelionių į ES apribojimas

Koronaviruso krizė jau virto pasauline pandemija ir pasireiškė penkiuose žemynuose. Globalizacija ir tarptautinis žmonių judėjimas sudaro palankias sąlygas virusui plisti tarpvalstybiniu mastu. Prie šios visuomenės sveikatos krizės prisideda kelionės – į kelias šalis atvykę daug užsikrėtusių asmenų palaipsniui plačiu mastu perduoda virusą kitiems žmonėms ir tai pamažu sukelia vietinius protrūkius. Kuo greičiau nutrūksta viruso perdavimo grandinės ir kelionių sąsaja, tuo sparčiau intensyvėja viruso perdavimas vietoje ir tai daro didelį spaudimą sveikatos priežiūros sistemoms.

Laikoma, kad COVID-19 pandemijos epicentre šiuo metu yra atsidūrusi Europos Sąjunga. Per pastarąsias kelias savaites valstybės narės ėmėsi įvairių drastiškų priemonių viruso plitimui apriboti. Tačiau COVID-19 atvejų per trumpą laiką eksponentiškai padaugėjo ir dėl to valstybių narių sveikatos priežiūros sistemos patiria didžiulį spaudimą, kuris kasdien taip pat eksponentiškai didėja.

Nors kelionių apribojimai, Pasaulio sveikatos organizacijos nuomone, paprastai nėra efektyviausia kovos su pandemija priemonė, ES ir valstybės narės dėl spartaus COVID-19 plitimo turi imtis skubių, neatidėliotinų ir suderintų veiksmų, kad būtų ne tik užtikrinta mūsų gyventojų sveikatos apsauga, bet ir užkirstas kelias pastarosiomis savaitėmis stebimam tolesniam viruso plitimui iš ES į kitas šalis.

Nustatant kelionių apribojimus visų pirma turėtų būti siekiama iš esmės sumažinti Sąjungos išorės sienas kertančių atvykėlių srautus (tai taip pat padėtų stabdyti keliautojų grįžimo lemiamą viruso plitimą į kitas šalis) ir atgrasyti nuo kelionių į kitas šalis ES piliečius ir kitus ES+ erdvėje¹ gyvenančius asmenis.

Šiuo komunikatu Komisija rekomenduoja Europos Vadovų Tarybai imtis veiksmų siekiant, kad Šengeno valstybių narių valstybių ar vyriausybių vadovai ir atitinkami Šengeno asocijuotųjų valstybių pareigūnai skubiai priimtų suderintą sprendimą laikinai apriboti nebūtinas keliones iš trečiųjų valstybių į ES+ erdvę.

ES išorės sienos turi atlikti **visų Šengeno valstybių** apsaugos perimetro funkciją. Tai – bendras interesas ir bendra atsakomybė. Dabartinėmis aplinkybėmis, kai koronavirusas jau plačiai paplitęs visoje ES, išorės sienų režimas suteikia galimybę valstybėms narėms suderintais veiksmais apriboti visuotinį viruso plitimą.

Visos su išorės sienomis susijusios priemonės **turi būti taikomos visuose ES išorės sienų ruožuose**. Laikinas kelionių apribojimas būtų veiksmingas tik tuo atveju, jei **Šengeno valstybės nuspręstų jį taikyti ir vienu metu vienodai jį taikytų visoms išorės sienoms**. Nesuderinti kelionių apribojimai, kuriuos atskiros valstybės narės gali taikyti joms priklausančiuose išorės sienų ruožuose, gali būti neveiksmingi. Vienašaliai Šengeno valstybių sprendimai taikyti laikinus kelionių apribojimus joms priklausančiuose išorės sienų ruožuose gali lengvai nueiti niekais dėl galimybės patekti į Šengeno erdvę per kitus išorės sienų ruožus. Savo ruožtu siekiant suderinto sprendimo būtinas visų dalyvavimas.

Tokia priemonė taip pat sudarytų sąlygas panaikinti kontrolės kertant vidaus sienas priemones, kurias neseniai iš naujo pradėjo taikyti kelios valstybės narės siekdamos apriboti

¹ ES+ erdvė turėtų apimti visas Šengeno valstybes nares (taip pat Bulgariją, Kroatiją, Kiprą ir Rumuniją) ir keturias Šengeno asocijuotąsias valstybes. Ji taip pat apimtų Airiją ir Jungtinę Karalystę, jei jos nuspręstų derinti veiksmus.

viruso plitimą. Šios priemonės gali smarkiai paveikti bendrosios rinkos veikimą, nes ES ir Šengeno erdvė yra labai integruotos ir jų vidaus sienas kasdien kerta milijonai žmonių.

Taikymo sritis

Laikinas kelionių apribojimas turėtų būti taikomas visoms nebūtinoms kelionėms iš trečiųjų valstybių į ES+ erdvę.

Kad toks laikinas kelionės apribojimas turėtų pageidaujamą poveikį, t. y. būtų apribotas viruso plitimas, išimtys turi būti taikomos tik būtiniausioms kelionėms².

Privaloma taikyti laikino kelionių apribojimo **išimtį visų ES valstybių narių ir Šengeno asocijuotųjų valstybių³ piliečiams**, kurie grįžta į namus. Ši išimtis turi būti taikoma:

- visiems ES piliečiams⁴ ir Šengeno asocijuotųjų valstybių piliečiams ir jų šeimų nariams;
- trečiųjų valstybių piliečiams, kurie yra ilgalaikiai gyventojai pagal Ilgalaikių gyventojų direktyvą⁵ ar asmenys, turintys teisę gyventi šalyje pagal kitas ES direktyvas ar nacionalinę teisę, arba kurie turi nacionalines ilgalaikes vizas.

Be to, laikinas kelionių apribojimas neturėtų būti taikomas kitiems keliautojams, atliekantiems esmines funkcijas arba turintiems esminių poreikių, įskaitant:

- sveikatos priežiūros specialistus, sveikatos srities tyrėjus ir vyresnio amžiaus žmonių priežiūros specialistus;
- pasienio darbuotojus;
- transporto sektoriaus darbuotojus, vykdančius krovinių pervežimą, ir, kiek būtina, kitus transporto sektoriaus darbuotojus;
- savo funkcijas atliekančius diplomatus, tarptautinių organizacijų darbuotojus, karinį personalą ir humanitarinę pagalbą teikiančius darbuotojus;
- tranzitinius keleivius⁶;
- keleivius, keliaujančius dėl būtinų šeiminių priežasčių;
- asmenis, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga arba kurie keliauja dėl kitų humanitarinių priežasčių.

Turėtų būti atliekamos koordinuotos sugriežtintos asmenų, kuriems leidžiama atvykti į ES+ erdvę, sveikatos patikros⁷.

² Speciali tranzito į Karaliaučių programa turėtų būti taikoma toliau, tačiau pagal ją vykstantys traukiniai Šengeno teritoriją turėtų kirsti be sustojimo.

³ Islandijos, Lichtenšteino, Norvegijos, Šveicarijos.

⁴ JK piliečiams iki 2020 m. pabaigos tebeturi būti taikoma ta pati tvarka kaip ES piliečiams.

⁵ 2003 m. lapkričio 25 d. Tarybos direktyva 2003/109/EB dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso, OL L 16, 2004 1 23, p. 44.

⁶ Įskaitant tranzitinius keleivius, kurie repatrijuojami su konsuline pagalba.

⁷ Sienų valdymo priemonių, skirtų sveikatai apsaugoti ir prekių bei pagrindinių paslaugų prieinamumui užtikrinti, gairės, 2020 m. kovo 16 d. C(2020) 1753 *final*.

Trukmė

Laikinas kelionių apribojimas turėtų būti taikomas 30 dienų. Galimybės šį laikotarpį pratęsti turėtų būti vertinamos atsižvelgiant į tolesnius pokyčius.

Išvada

Siekiant nustatyti nebūtinų kelionių iš trečiųjų valstybių į ES+ erdvę laikiną apribojimą, susitarus su Šengeno asocijuotosiomis valstybėmis būtina priimti **ES mastu suderintą sprendimą**.

Tuo tikslu Komisija ragina Europos Vadovų Tarybą veikti siekiant, kad Šengeno valstybių narių valstybių ar vyriausybių vadovai kartu su atitinkamais Šengeno asocijuotųjų valstybių pareigūnais skubiai priimtų **sprendimą taikyti nebūtinų kelionių iš trečiųjų valstybių į ES+ erdvę apribojimą, kuris nedelsiant įsigaliotų** visuose Šengeno erdvės išorės sienų ruožuose.

Atsižvelgiant į bendrą kelionių erdvę, Airija ir Jungtinė Karalystė raginamos taip pat įgyvendinti šį laikiną kelionių apribojimą.

Be to, siekdamos užkirsti kelią tolesniam viruso plitimui į kitas šalis, ES valstybės narės ir Šengeno asocijuotosios valstybės taip pat turėtų aktyviai raginti savo piliečius ir gyventojus nekeliauti už jų teritorijos ribų.